

Plané neštovice

Co to je?

Plané neštovice jsou vysoce nakažlivé systémové virové onemocnění doprovázené výsevem typické vyrážky.

Výskyt v ČR a v zahraničí

Celosvětově jde o onemocnění časté, typické pro dětský věk. V dospělosti se onemocnění vyskytuje méně často, protože většina osob infekci prodělá již v dětství a získá dlouhodobou imunitu. V České republice je každoročně hlášeno několik desítek tisíc případů. Ve státech, kde bylo zavedeno plošné očkování, došlo k výraznému poklesu výskytu onemocnění.

Jak se můžu nakazit?

K přenosu infekce dochází nejčastěji pomocí respiračních kapének, vzácně i přímým kontaktem, zdrojem je nemocný člověk.

Kdo patří mezi ohrožené osoby infekce/komplikovaného průběhu

Mezi ohrožené osoby považujeme dospělé, jedince s oslabenou imunitou a těhotné ženy, u kterých může infekce vést k poškození plodu.

Inkubační doba

Inkubační doba planých neštovic je 10 až 21 dnů. Postižený jedinec je infekční již 1–2 dny před výsevem vyrážky do doby zaschnutí kožních krust, což bývá obvykle za 5 až 7 dnů do počátku výsevu.

Jak se infekce projevuje?

Onemocnění obvykle začíná chřipkovými příznaky, jako je zvýšená teplota či horečka, bolesti hlavy, kloubů a svalů. Následně dochází k výsevu typických puchýřků po celém těle včetně vlasaté části hlavy.

Jak se to léčí?

Léčba nekomplikovaného onemocnění je pouze symptomatická, při těžším průběhu či u rizikových skupin pacientů se podávají cílená antivirotika.

Jaké jsou komplikace?

Mezi typické komplikace onemocnění patří sekundární bakteriální infekce kůže, včetně závažných forem s doprovodnou otravou krve (sepsí), postižení centrálního nervového systému či zápal plic. Průběh onemocnění je závažnější u dospělých pacientů.

OČKOVÁNÍ:

Vakcíny: Varivax, Varilrix

Typ vakcíny: živá oslabená (atenuovaná) vakcína

Věková indikace: od 9 měsíců/1 roku věku (podle typu vakcíny a dle platných doporučení)

Základní schéma: 2 dávky (odstup mezi dávkami: u dětí od 12M věku alespoň 4 týdny, u dětí od 13 let a dospělých alespoň 4-8 týdnů)

Přeočkování: potřeba přeočkování nebyla stanovena

Pro koho je očkování potenciálně vhodné: děti a dospělí, kteří dosud neprodělali plané neštovice či nebyli očkovaní; vnímavé osoby, které žijí ve společné domácnosti s pacienty, u nichž lze předpokládat, že by infekce mohla mít těžký průběh; ženy, které plánují těhotenství a dosud neprodělaly plané neštovice či nebyly očkovány; rizikové skupiny vnímavých pacientů, kteří mohou být ohroženi závažným průběhem infekce (např. před plánovanou imunosupresivní či biologickou terapií, s vybraným chronickým onemocněním, autoimunitním či nádorovým onemocněním...); vybrané vakcíny lze použít do 3 (5) dnů i v rámci postexpozici profylaxe (očkování vnímavých osob po kontaktu s infekcí)

Možné nežádoucí účinky: bolest, zarudnutí a otok v místě aplikace, únava, bolesti hlavy, kloubů, svalů, zvýšená teplota či horečka, výsev vyrážky, zduření lymfatických žláz, výsev vyrážky

Úhrada: Očkování není standardně hrazeno z veřejného zdravotního pojištění. Některé zdravotní pojišťovny poskytují na očkování příspěvek v rámci preventivních programů.

Upozornění: Text má pouze informativní charakter. Podrobné informace o jednotlivých vakcínách, včetně jejich indikací či nežádoucích účinků, naleznete v příbalové informaci či SPC dané vakcíny. Očkování musí předcházet sestavení podrobné lékařské anamnézy a indikaci pro očkování vždy stanovuje lékař při konzultaci na základě platných doporučení. Informace o úhradách vakcíny se mohou lišit, aktuální informace o úhradě vakcíny či příspěvcích zdravotních pojišťoven naleznete na stránkách Vaší zdravotní pojišťovny či Vám je sdělíme při konzultaci v našem centru.